

prima instanță: N. Arabadji
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, Vl. Brașoveanu

DECIZIE

28 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Valentina Clevadî și Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către Paulian Popa,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Paulian Popa
împotriva Valentinei Popa cu privire la declararea bunului imobil ca proprietate
personală,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, prin care a
fost admisă cererea depusă de Valentina Popa prin intermediul avocatului său Lilian
Prutean, fiind scutită apelanta de la plata taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La 22 octombrie 2014, Paulian Popa a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Valentinei Popa cu privire la declararea bunului imobil ca proprietate
personală.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 18 noiembrie 2008 a încheiat
căsătoria cu Valentina Popa, fapt ce se confirmă prin certificatul de căsătorie nr. 1072
eliberat de Oficiul Stării Civile Rîșcani mun. Chișinău. Conform contractului de
vînzare-cumpărare nr. 1-890 din 29 aprilie 1990, Paulian Popa a cumpărat de la
Jitomirscaia Țîlea $\frac{1}{4}$ cotă-parte din casa de locuit din str. Titu Maiorescu 2 mun.
Chișinău nr. cadastral 0100420.448.01.

Susține reclamantul că în perioada anilor 1990-1996 a construit neautorizat pe
str. Titu Maiorescu 2 mun. Chișinău o casa de locuit lit. C-04, care a fost dată în
exploatare conform procesului-verbal de recepție finală nr. 789 din 06 noiembrie 2013,
și înregistrată la Organul Cadastral Teritorial Chișinău la 21 februarie 2014.

Indică reclamantul că imobilul din str. Titu Maiorescu 2 mun. Chișinău a fost
construit în perioada 1990-1996, anterior înregistrării căsătoriei.

Menționează reclamantul că Valentina Popa nu a contribuit la construcția casei de
locuit lit. C-04 din str. Titu Maiorescu 2 mun. Chișinău, fapt ce rezultă și din hotărârea
Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 aprilie 2012, la examinarea procesului

contravențional intentat de Inspekția de Stat în Construcții împotriva lui Paulian Popa, potrivit căreia a fost constatat că imobilul a fost construit în perioada 1994-1996.

Solicită Paulian Popa declararea bunului imobil, casa de locuit lit. C-04 din str. Titu Maiorescu 2 mun. Chișinău nr. cadastral 0100420.448.04 proprietate personală a sa.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 19 mai 2016 acțiunea a fost admisă, fiind declarat ca proprietate personală a lui Paulian Popa bunul imobil, casa de locuit individuală cu suprafața de 124,3 m.² din str. Titu Maiorescu 2 mun. Chișinău înregistrat în Registrul bunurilor imobile nr. cadastral 0100420.448.04. A fost scutită Valentina Popa de la plata taxei de stat în conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC (f.d. 112-114).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2016, nu i s-a dat curs cererii de apel depusă de Valentina Popa, fiindu-i acordat termen apelantei de până la 31 octombrie 2016, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 18 750 lei. A fost explicat apelantei că în caz de neprezentare a apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat, cerere de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită (f.d. 119-120).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016 a fost admisă cererea depusă de Valentina Popa prin intermediul avocatului său Lilian Prutean, fiind scutită apelanta de la plata taxei de stat în mărime de 18 750 lei la declararea apelului (f.d. 136-138). Ca motiv de admitere a cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, instanța de apel a concluzionat că din materialele pricinii cert rezultă că apelanta se află într-o situație financiară precară.

La 18 noiembrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia încheierii adoptată (f.d. 141).

La 02 decembrie 2016, Paulian Popa a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii enunțate cu emiterea unei noi încheieri prin care să fie respinsă cererea depusă de Valentina Popa prin intermediu avocatului său Lilian Prutean cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Prin prisma normei citate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat în termen, deoarece conform recipisei, recurentul a recepționat copia încheierii contestate la 21 noiembrie 2016 (f.d. 142).

Recurentul, Paulian Popa, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel a emis încheierea bazată pe aplicarea incorectă a normelor de drept procesual. Astfel recurentul susține că nu este de acord cu opinia instanței de apel privind necesitatea scutirii apelantei de la plata taxei de stat în sumă de 18 750 lei, deoarece cererea privind scutirea de la plata taxei de stat a fost depusă de o persoană neîmputernicită. Recurentul menționează că avocatul Prutean Lilian a fost prezent la ședința de judecată din 01 noiembrie 2015, anexînd la materialele pricinii mandatul nr. 0108271 din 01 noiembrie 2016 privind reprezentarea în instanța de judecată a Valentinei Popa, fără a fi indicat în mandat numărul contractului de asistență juridică și nici numărul dispoziției

Oficiului Teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență juridică Garantată de Stat privind desemnarea sa în calitate de avocat al Valentinei Popa.

Consideră recurentul că instanța de apel a ignorat prevederile normelor de drept procedural și anume că fiecare cerere se impune cu taxă de stat.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Paulian Popa întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii contestate și restituirea pricinii în instanța de apel la faza de primire a cererii de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Potrivit materialelor cauzei, la 22 octombrie 2014, Paulian Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valentinei Popa cu privire la declararea bunului imobil ca proprietate personală.

Fiind investită cu examinarea prezentei pricinii, prima instanță prin hotărârea din 19 mai 2016 a admis acțiunea integral. Totodată a dispus scutirea Valentinei Popa de la plata taxei de stat în conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC, deoarece nu este angajată în câmpul muncii și are la întreținere un copil minor.

La 16 iunie 2016, Valentina Popa a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe (f.d. 116).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2016, nu i s-a dat curs cererii de apel depusă de Valentina Popa, fiindu-i acordat termen apelantei de până la 31 octombrie 2016, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 18 750 lei. A fost explicat apelantei că în caz de neprezentare a apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei, cerere de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită (f.d. 119-120).

Conform procesului-verbal, ședința de judecată din 01 noiembrie 2016 a fost amânată pentru 15 noiembrie 2016, deoarece avocatul Lilian Prutean a solicitat amânarea examinării pricinii în legătură cu faptul că în aceeași zi a încheiat contract de asistență juridică cu Valentina Popa și intenționează să facă cunoștință cu materialele pricinii.

La 15 noiembrie 2016, avocatul Lilian Prutean în interesele Valentinei Popa a depus cerere de apel motivată și cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, în legătură cu situația materială dificilă. Totodată a menționat că beneficiază de asistență juridică gratuită cu reprezentarea în instanțele judecătorești (f.d. 131-132).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016 a fost admisă cererea depusă de Valentina Popa prin intermediul avocatului său Lilian Prutean, fiind scutită apelanta de la plata taxei de stat în mărime de 18 750 lei la declararea apelului (f.d. 136-138).

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că apelanta se află într-o situație materială precară, ce se confirmă prin faptul că acesteia i-a fost oferită asistență juridică gratuită de la stat. De asemenea instanța de apel a menționat că apelanta nu este angajată în câmpul muncii și are la întreținere un copil minor.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea actului judecătoresc de dispoziție contestat de către Paulian Popa, în coroborare cu actele pricinii, consideră că instanța de apel prin încheierea din 15 noiembrie 2016 eronat a aplicat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana juridică și fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

Persoana fizică în cererea de scutire va expune circumstanțele care justifică solicitarea și va anexa actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane etc). În cadrul aprecierii situației materiale se va lua în considerare: valoarea patrimoniului disponibil al persoanei, valoarea acțiunii, obligațiile care ar rezulta din anumite acte, făcându-se o concluzie din ansamblul probelor prezentate.

Valentina Popa prin intermediul avocatului său Lilian Prutean a invocat temei de scutire de la plata taxei de stat faptul că se află într-o situație materială precară și că beneficiază de asistență juridică gratuită cu reprezentarea în instanțele judecătorești (f.d. 131).

Invocarea argumentului că Valentina Popa beneficiază de asistență juridică gratuită cu reprezentarea în instanțele judecătorești nu indică la situația financiară precară a acesteia și nu servește temei de admitere integrală a cererii de scutire de la plata taxei de stat.

Mai mult decât atât este de menționat că instanța de apel la examinarea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, urma să supună aprecierii argumentul enunțat mai sus. Or, avocatul Lilian Prutean nu a prezentat careva dispoziție a Oficiului Teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență juridică Garantată de Stat privind desemnarea sa în calitate de avocat al Valentinei Popa.

În acest context este de indicat că conform informației nr. 277 din 28 noiembrie 2016 eliberat de Oficiul Teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență juridică Garantată de Stat se confirmă faptul că în perioada 19 mai 2016 – 15 noiembrie

2016 în adresa oficiului nu a parvenit nici o solicitare privind desemnarea unui avocat pentru acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat beneficiarei Valentina Popa. Totodată a fost menționat că avocatul Lilian Prutean nu are încheiat contract cu Oficiul Teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență juridică Garantată de Stat (f.d. 148).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că avocatul Lilian Prutean nu a prezentat probe care ar confirma că Valentina Popa nu este angajată în câmpul muncii, nu dispune de alte surse de venit, bunuri imobile, unități de transport, hârtii de valoare, etc. De asemenea nu a prezentat nici alte probe care ar indica la situația financiară precară a Valentinei Popa, precum și faptul că are la întreținere copil minor.

Or, simpla invocare a situației materiale precare, fără a fi probată, nu constituie temei de scutire de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În lipsa probelor menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel prorit a admis cerere de scutire de la plata taxei de stat.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Paulian Popa, a casa încheierea instanței de apel din 15 noiembrie 2016, cu restituirea pricinii în instanța de apel la faza de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Paulian Popa.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Paulian Popa împotriva Valentina Popa cu privire la declararea bunului imobil ca proprietate personală, cu restituirea pricinii în instanța de apel la faza de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală